

JEŽÍŠ - DAR BOŽÍ MILOSTI

Lk 1,26-28

Ježíš - dar a milost pro Marii

Máme dnes před sebou příběh, kdy anděl Gabriel navštívil Marii Nazaretskou. O předchozím Mariině životě se toho moc nedozvíme. Podle všeho je to prostá dívka, jakých bylo mnoho. Nepochází ani z kdovíjak lukrativního místa, ale z Nazareta, z Galileje. Galilea neměla mezi Židy právě nejlepší pověst. Bylo to území od Jeruzaléma poněkud odlehlé. Což ještě zvýrazňovala poloha nenáviděného Samařska, které leželo mezi Judeou na jihu a Galileou na severu. Galilea zkrátka byla provinčním místem, místem s nevalnou pověstí. Něco z této nevalné pověsti se dochovalo i v samotných evangeliích. Jednou zde kdosi skepticky prohodil: „Z Nazareta? Co odtamtud může vzejít dobrého?“ (J 1,45). Jinde je Galilea nazývána „Galileou pohanů“ (Mt 4,15) - tedy území, kde se židovství už střetává s pohanským světem. Tudíž je to místo i pro Židy poněkud problémové. Nazaret a celá Galilea byla zkrátka místem, které rozhodně nepatřilo mezi prominentní lokality. Spíše naopak. Samotný Nazaret byl malou vesničkou. A přece čteme, že anděl Gabriel byl poslán právě sem - „do galilejského města, které se jmenuje Nazaret“ (v. 26). A příjemcem jeho poselství se zde stává panna jménem Marie. Nic víc se o ní nedočteme. Je to *nějaká* dívka, *nějaká* panna.

Možná i nás někdy napadla ta otázka, proč si Bůh vybral ze všech židovských dívek právě Marii. Možná právě proto, že to byla „jen“ obyčejná dívka, dcera prostého lidu, jedna z mnoha. Nemohla se pochlubit žádnou společenskou významností, nemohla vykázat žádné zvláštní předpoklady ani zásluhy pro tak vznešený úkol. Její nastávající byl také obyčejný člověk, řemeslník, tesař - i když jak jsme četli, v jeho žilách kolovala krev slavného izraelského krále Davida a ostatních. Ale v současnosti to nehraje vůbec žádnou roli. Na trůnu v Jeruzalémě sedí cizinec Herodes, zatímco jeden z potomků Davidových, Josef, je obyčejným řemeslníkem a zřejmě už i jeho předkové dlouho dozadu na tom byli podobně. Z vnějšího pohledu zde tedy nejsou žádné přednosti osobní či rodinné, kterými by se Marie mohla nějak pochlubit. Ale právě k ní přišel posel od Boha.

A to vše jistě hraje svou roli. Poselství, které k ní anděl má, je totiž jen a pouze o **milosti**: „*Buď zdráva, milostí zahrnutá, Pán s tebou ... Neboj se, Maria, vždyť jsi nalezla milost u Boha*“ (v. 28.30). To, co se nyní děje, je milost. Je to naplněno milostí. Obyčejná dcera z lidu, prostá panna, která se ve společnosti nemá pochlubit ničím prestižním, se má stát matkou Pána, Mesiáše, Syna Božího, Krista. Slovo „milost“ znamená ničím nezaslouženou přízeň. A právě tak tomu bylo s Marií. Volbou Marie Pán Bůh názorně ukázal to, co v Bibli čteme často. Totiž, že Bůh si často vybírá právě ty nepravděpodobné, slabé, chudé, obyčejné, aby byli nositeli jeho požehnání a jeho díla tady na zemi. S podobným principem se setkáváme v Bibli vícekrát. Např. když ap. Pavel hleděl na církve v Korintu, napsal: „*Pohleďte, bratří, koho si Bůh povolává: Není mezi vámi mnoho moudrých podle lidského soudu, ani mnoho mocných, ani mnoho urozených; ale co je světu bláznovstvím, to vyvolil Bůh, aby zahanbil moudré, a co je slabé, vyvolil Bůh, aby zahanbil silné; neurozené v očích světa a opovržené Bůh vyvolil, ano vyvolil to, co není, aby to, co jest, obrátil v nic - aby se tak žádný člověk nemohl vychloubat před Bohem*“ (1K 1,26-29). To je Boží princip: „Bůh vyvolil to, co není, aby to, co jest, obrátil v nic.“

Pán Bůh vůbec rád staví naruby naše zaběhnuté představy. V představách lidí jsou na čele, na piedestalu, ti mocní, úspěšní, bohatí, ti, kteří ovlivňují běh dějin. Bůh naproti tomu často volí jinak. A proč? Aby tím více vyniklo to podstatné, co nám Pán Bůh chce předat - a to je milost.

Ježíš - dar a milost pro všechny

Marie neměla z těch vnějších předpokladů nic, čím by se mohla pochlubit, ale možná právě proto byla schopna přijmout syna Ježíše jako dar. Jen člověk s prázdnýma rukama je schopen přijmout dar. Dokud jsme pořád plní sami sebe a vystavujeme na odív jak jsme dobří a skvělí, jak si všechno

sami zařídíme, jak nikoho a nic nepotřebujeme, pak těžko budeme schopni být jen zahlédnout to, co nám Pán Bůh chce dát. Milost je dar, něco, co se dává tomu, kdo nemá nic, čím by si to zasloužil. A Bůh Bible je Bohem takové milosti. Nejzřetelněji to vidíme právě na Ježíši Kristu, který byl nakonec darován nejen Marii a Josefovi, ale celému světu, nám všem. Ježíš je darem Boží lásky nám lidem. Lásky tak skutečné a hmatatelné, že má moc proměnit život. Ježíš přišel, aby přinesl živou naději Boží pro všechny ztracené, pro ty kteří nemají nic, čím by Bohu mohli chlubit. A podle Bible jsme takovými nějakým způsobem my všichni. Jen někteří na to už přišli, zatímco ti druzí ještě ne.

Každý z nás je svým způsobem ztracený v bloudícím světě, který celou historii hledá sám sebe, ale je dodnes těžce roztržštěn. Každý nějakým způsobem víme a cítíme, že náš život v tomto světě není úplně takový, jaký by měl být. Toho rušivého je mnohem více, než jsme ochotni připustit. Když se pohybuji mezi seniory a umírajícími a naslouchám jejich příběhům, ani jeden z nich neměl lehký život. Někdo ho měl dramatičtější, jiný méně, ale u každého se za život nastřádala řada událostí, které byly jednoduše jinak, než měly být. Kolik jsme toho pokazili my sami a kolikrát nás ranil, ublížil nám někdo jiný. Kolik zklamání a proher. Všichni nějak pocítujeme, že svět ani náš život vedle všeho toho radostného není prost ran, zranění, bolesti a bezradnosti. Ježíš nepřichází jako kouzelný džin z lahve, který by na přání všechno přetvořil v růžové. Sama Maria jej přijala jako milost a dar od Boha, ale je jí také předpovězeno, že jejím srdcem pronikne meč, protože bude svědkyní Ježíšova utrpení, zavržení a smrti. I když Ježíš konal mnohé divy a uzdravoval nemocné, přece neproměnil zázrakem celý svět v ráj na zemi. Svět běžel a běží dál i se vši svou rozporuplností lidské existence. Tak co se tedy změnilo? V čem je Ježíš darem Boží milosti tomuto světu? Bible to popisuje tak, že Bůh je v Ježíši Kristu *s námi*. Je s námi, i když jsme zhřešili a selhali, je s námi i v naší bezradnosti a beznaději, je s námi i v naší frustraci ze života, je s námi i v naší bolesti a utrpení. Je s námi jistě také v naší radosti a našich nadějích. Jedno ze jmen, která narozený Ježíš dostává je Immanuel - Bůh je s námi. Bůh je s námi naprosto novým způsobem. Stal se jedním z nás stal se člověkem. Zná naše radosti i trápení. Bible nám také poodhaluje tajemství, že Ježíš na sebe vzal a nesl všechnen náš hřích i smrtelnost. Ježíš jako dar Boží milosti tomuto světu, tedy (alespoň prozatím) nepřetváří celý svět. Ale vstupuje do našeho života jako živá přítomnost a blízkost Boží, která nás pozvedá, naplňuje vždy novou nadějí a odhodláním jít dál, přináší nám také odpuštění hříchů, vin a selhání, přináší usmíření a možnost začít znovu, i když jsme mnoho pokazili, umožňuje nám také odpustit těm, kdo nám ublížili, pomáhá nám překonat hořkost, zášť a nenávisť vůči druhým, aby nenávisť neudusila náš život. Ježíš na sebe vzal i naši smrtelnost a ve vzkříšení nám dal naději na život nový u Boha. Všechno toto nové k nám přichází s Ježíšovým narozením jako dar milosti. Ničím jsme si to nezasloužili ani nepřivolali. Je to dar Boží lásky k nám ke všem.

Tak tedy Maria, která našla milost od Boha. Právě jí, neznámé a nepatrné dívce, bude darován syn Ježíš, syn Davidův, Syn Boží. Ale Ježíš je zároveň darován také i nám, celému světu, pro všechny generace jako ten, který je s námi, který žije a který se s námi setkává v naší nouzi, v našem hříchu, v naší bolesti a v naší bezradnosti a smrtelnosti, aby v nás stvořil věci nové a nadějně. Ty dojdou svého konečného naplnění až se k nám podle zaslíbení jednou vrátí.